

Luxemburg, 17. januar 2006

PRESSEMELDING 4/2006

Krav om å levere varer på EUR-paller – forholdet til EØS-regelverket

Dom i sak E-4/05 *HOB-vín v The Icelandic State and Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins*
(*det statlige alkohol- og tobakkselskapet i Island*)

I en dom avsagt i dag har EFTA-domstolen uttalt seg om et element i den islandske lovgivingen som gir det statlige alkohol- og tobakkselskapet i Island eksklusiv rett til detaljsalg av alkoholholdige drikkevarer. I dets egenskap av kjøper av alkoholholdige drikkevarer er selskapet undergitt regler som krever at varer som blir sendt til dets varelager, i prinsippet skal leveres på såkalte EUR-paller. Prisen for disse pallene skal inngå i prisen for de innkjøpte varene. Dette utgjør en forpliktelse til å selge pallene til monopolet til samme pris som opprinnelig ble betalt til leverandøren av pallene. HOB-vín, en islandsk importør av alkoholholdige drikkevarer fra utlandet og en av leverandørene til det statlige monopolet, har brakt disse reglene inn for Reykjavík herredsrett. Den islandske domstolen har forelagt to spørsmål for EFTA-domstolen. Spørsmålene gjelder hvorvidt monopolets regler er i samsvar med bestemmelsene om henholdsvis fri bevegelse og konkurranse.

Innledningsvis presiserte domstolen at EØS-avtalen artikkel 16, bestemmelsen om statlige monopoler av kommersiell art, og ikke EØS-avtalen artikkel 11, den generelle bestemmelsen om fri bevegelse av varer, gjelder i nærværende sak. Kravene om å levere drikkevarer på EUR-paller og inkludere prisen av disse i produktprisen, som er fastsatt med hjemmel i lov, er uatskillelige fra driften av monopolet siden de kun gjelder monopolet og ikke andre virksomheter som driver varelager. Med hensyn til mulig brudd på EØS-avtalen artikkel 16 understreket domstolen at *“the requirement to deliver merchandise on EUR pallets aims at increasing the operating efficiency of modern storage systems by way of standardization. The requirement to include the price of the pallets in the sales price appears to entail that the purchase price can be fully passed on to ÁTVR [the State monopoly].”* Videre skiller ikke loven mellom nasjonale og internasjonale operatører eller produkter. Med hensyn til mulig faktisk diskriminering, bemerket domstolen at *“one incident of minor importance, even if it had discriminatory effect, will not suffice to establish an infringement of Article 16 EEA on the part of the State monopoly. To be relevant, such incidents would have to be part of the policy of the monopoly or of its outlets or a consequence of failure to enforce the monopoly’s rules.”*

Med hensyn til det andre spørsmålet, vedrørende mulig brudd på EØS-avtalens konkurranseregler, kom EFTA-domstolen til at det islandske statlige monopolet på detaljsalg av alkohol innehar en dominerende stilling, i henhold til EØS-avtalen artikkel 54, på markedene for både salg og kjøp av alkoholholdige drikkevarer i Island. Begrepet misbruk av dominerende stilling etter EØS-avtalen 54 er et rettslig begrep som må tolkes i lys av økonomiske hensyn. Når det gjelder anførselen om at kravet til

leverandører om å levere sine produkter på EUR-paller utgjør en form for ”tying”, som er forbudt under EØS-avtalen artikkel 54 bokstav d, vurderte domstolen det slik at standardiseringskrav *“typically contribute to improvements in the storing and handling of incoming and outgoing merchandise to the benefit ultimately also of the consumers and therefore create efficiencies that may outweigh restrictions of competition in the upstream market.”* Med hensyn til kravet om å inkludere prisen på pallene i prisen på varene, bemerket domstolen at *“unfair prices, for the purposes of Article 54(a) EEA, are prices which have no reasonable relation to the economic value of the goods or services supplied and eventually lead to an exploitation of suppliers or consumers.”* Ettersom påslaget i prisene i nærværende sak ikke består i mer enn refusjon av påløpte kostnader, vil de normalt ikke kunne anses som urimelige etter EØS-avtalen artikkel 54 bokstav a. Den endelige vurdering av sakens konkrete forhold ble imidlertid overlatt den foreleggende domstolen i Island.

Dommen er tilgjengelig i fulltekst på internett, se www.eftacourt.lu.

Denne pressemeldingen er ikke et offisielt dokument. Vennligst merk at EFTA-domstolen ikke kan kommentere saken.